

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 269/2021
13.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА предузетника „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Славица Ракић адвокат из ..., против туженог „ProCredit Bank“ АД из Београда, ради утврђења ништавости одредбе о кредиту и стицања без основа, решавајући сукоб надлежности између Привредног суда у Ужицу и Основног суда у Ужицу, у седници већа одржаној 13.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у предмету **СТВАРНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Основни суд у Ужицу.

Образложење

Тужилац је Основном суду у Ужицу поднео тужбу против туженог ради утврђења да је ништава одредба члана 1. уговора о кредиту број ... закљученог ...2007. године између странака, у делу који гласи: „корисник кредита је сагласан да банка приликом исплате кредита задржи 2% од износа одобреног кредита, а на име трошкова обраде кредита“, као и да се тужени обавезе да тужиоцу на име стицања без основа исплати износ од 9.629,00 динара са законском затезном каматом од 08.01.2007. године до исплате.

Решењем П 128/21 од 19.02.2021. године, Основни суд у Ужицу огласио се стварно ненадлежним за поступање у овој правној ствари с тим да се по правноснажности решења списи предмета доставе Привредном суду у Ужицу као стварно и месно надлежном суду.

Привредни суд у Ужицу није прихватио стварну надлежност, па је предмет доставио Врховном касационом суду ради решења сукоба надлежности.

Решавајући настали сукоб надлежности на основу члана 30. став 2. Закона о уређењу судова и члана 22. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је за поступање у овој правној ствари стварно надлежан Основни суд у Ужицу.

Одредбом члана 22. став 2. Закона о уређењу судова, прописано је да основни суд, поред осталог, у првом степену суди у грађанскоправним споровима ако за поједине од њих није надлежан други суд. Према члану 25. став 1. тачка 1. Закона о уређењу судова, привредни суд у првом степену суди у споровима између домаћих и

страних привредних друштава, предузећа, задруга и предузетника и њихових асоцијација (привредни субјекти), у споровима који настану између привредних субјеката и других правних лица у обављању делатности привредних субјеката, као и кад је у наведеним споровима једна од странака физичко лице ако је са странком у односу материјалног супарничарства.

Појам предузетника дефинисан је одредбом члана 83. став 1. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр.36/11 ... 91/19), којом је прописано да је предузетник пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво регистровано у складу са законом о регистрацији. Према одредбама члана 85. Закона о привредним друштвима предузетник за све обавезе настале у вези са обављањем своје делатности одговара целокупном својом имовином и у ту имовину улази и имовина коју стиче у вези са обављањем делатности, а одговорност за обавезе не престаје брисањем предузетника из регистра. У члану 91. истог закона прописано је да предузетник губи својство предузетника брисањем из регистра привредних субјеката због престанка обављања делатности одјавом или по сили закона у случајевима предвиђеним ставом 6. истог члана.

Чланом 15. став 1. ЗПП прописано је да суд по службеној дужности, одмах по пријему тужбе, оцењује да ли је надлежан и у којем саставу је надлежан, на основу навода у тужби и на основу чињеница које су суду познате. У члану 17. став 1. ЗПП прописано је да суд у току целог поступка по службеној дужности пази на своју стварну надлежност.

У конкретном случају, тужилац предузетник АА, „ББ“ поднео је дана 21.01.2021. године тужбу против туженог „„ProCredit Bank“ АД ради утврђења ништавости одредбе уговора и стицања без основа, а који уговор је закључен између парничних странака дана ...2007. године. Увидом у сајт АПР-а утврђено је да је „ББ“ предузетника АА брисан из регистра привредних субјеката дана 21.03.2015. године, те је АА тог дана изгубио својство предузетника.

Дакле, наведеним одредбама Закона о парничном поступку јасно је дефинисано да је датум подношења тужбе одлучан за оцену постојања стварне надлежности суда, о чему је суд дужан да пази по службеној дужности и током целог поступка. Према томе, својство предузетника на дан подношења тужбе је релевантно за одређивање стварне надлежности привредног суда.

Сходно наведеном, моменат подношења иницијалног акта којим се покреће судски поступак једино је релевантан за оцену стварне надлежности суда. Иницијални акт поднет је дана 21.01.2021. године, дакле у време када тужилац више није имао својство предузетника. Прописани услови за заснивање надлежности привредног суда морају да буду испуњени у време покретања поступка пред судом. Губитак предузетничког својства пре подношења тужбе, претпоставља да не постоје услови за заснивање надлежности привредног суда, па је без утицаја чињеница да је спор настао из пословног односа у време када је предузетничка радња била регистрована.

Имајући у виду да је предмет спора облигационо-правни захтев физичког лица против привредног субјекта, то је реч о грађанском предмету односно о спору о имовинско-правним захтевом, који у првом степену суду основни суд.

Из наведених разлога, за суђење у овом спору стварно и месно за поступање надлежан је суд опште надлежности, у смислу члана 22. став 2. Закона о уређењу судова, у овом случају Основни суд у Ужицу, на чијем се подручју налази седиште туженог.

На основу члана 22. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић